

Voorlopige resultaten proefsleuvenonderzoek Uden-Noord kamer 2 en advies vervolgtraject

L. Meurkens, Leiden, 12 april 2019

Inleiding

Van 8 t/m 11 april 2019 is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het plangebied Uden-Noord kamer 2. De komende jaren zal dit gebied in stappen worden ontwikkeld t.b.v. woningbouw (kamers 2 t/m 4). Het plangebied Kamer 2 sluit aan de zuidwestzijde aan op de opgravingen die vanaf 2009 zijn uitgevoerd in het gebied (o.a. vooruitlopend op de bouw van het ziekenhuis Bernhoven).

In totaal zijn drie percelen (A, B en C) onderzocht door middel van proefsleuven. De sleuven hadden een breedte van 4 meter en een variabele lengte. Op sommige locaties zijn uitbreidingen op de proefsleuven gegraven om aangetroffen sporen(clusters) beter te kunnen duiden. Uiteindelijk zijn bij het onderzoek 20 putten aangelegd met een totaal oppervlak van 3430 m².

Figuur 1 Overzicht van onderzochte percelen en proefsleuven (in blauw)

Resultaten

Perceel A (zuidelijk perceel ten oosten van de Erphoevenweg)

Dit perceel sluit zowel aan de zuidkant als aan de westkant aan op eerdere opgravingsputten waarin nederzettingssporen uit de late prehistorie en Romeinse tijd gevonden zijn. Op deze locatie zijn in totaal 8 sleuven aangelegd. In de meeste werkputten is het sporenvak relatief intact. Alleen ter hoogte van enkele inmiddels gesloopte huizen zijn wat verstoringen aanwezig (ter hoogte van werkputten 4, 5 en 6).

In werkputten 5 en 6 zijn delen van vermoedelijk één en dezelfde inheems-Romeinse huisplattegrond aangesneden. Het gaat om segmenten van de wandgreppel en enkele paalsporen. Werkput 4 leverde een cluster paalsporen uit de late prehistorie/Romeinse tijd op. Er is een uitbreiding gegraven ter hoogte van dit sporencluster, maar daardoor is de aard van het cluster niet duidelijk geworden. Geen van de sporen leverden vondstmateriaal op, dus een nauwkeurigere datering dan ijzertijd of Romeinse tijd kan niet worden gegeven.

Perceel B (Noordwestelijk perceel ten westen van de Erphoevenweg)

Dit perceel ligt ter hoogte van het adres Erphoevenweg 5B. Hier zijn in totaal 7 werkputten gegraven. Het bodemprofiel is min of meer intact, met uitzondering van de locatie waar een schuur gestaan heeft. In enkele putten (9, 12 en 18) zijn geïsoleerd liggende (paal)sporen aanwezig die op basis van de vulling in de late prehistorie of Romeinse tijd gedateerd zijn. Ter hoogte van deze werkputten zijn vervolgens nog uitbreidingen gegraven om de sporen beter te kunnen duiden. De uitbreiding naast werkput 18 leverde een cluster sporen op, waar vermoedelijk een bijgebouw in schuil gaat. Deze sporen zijn in overleg met de directievoerder meteen opgegraven. Er is geen dateerbaar vondstmateriaal in de sporen aangetroffen.

Perceel C (Noordoostelijk perceel ten oosten van de Erphoevenweg)

Dit perceel ligt ter hoogte van Erphoevenweg 8. Op deze locatie zijn in totaal vijf proefsleuven aangelegd (werkputten 13 t/m 17). Een van de sleuven is smaller geworden dan gepland en iets verplaatst in verband met de aanwezigheid van een boomgaard. De top van het bodemprofiel op deze locatie is iets verstoord door (diep)ploegen, maar het sporenvak is wel nog redelijk goed intact.

In verschillende proefsleuven zijn sporen van percelering (greppels/sloten) gevonden, die op basis van de vulling in de late middeleeuwen / Nieuwe tijd te dateren zijn. De greppels zijn gecoupeerd in het profiel, maar konden door verstoring van het bodemprofiel niet meer gerelateerd worden aan de stratigrafie. Een deel van de greppels is uitgeschaafd op dateerbaar vondstmateriaal, maar dit leverde geen vondsten op.

Afgezien van perceleringsgreppels zijn geen andere archeologisch relevante sporen gevonden.

Advies vervoltraject

Perceel A

Op deze locatie zijn behoudenswaardige archeologische resten aanwezig in de vorm van nederzettingssporen uit de late prehistorie / Romeinse tijd. Deze sporen vormen onderdeel van het nederzettingensareaal dat eerder aansluitend ten zuiden en westen van deze locatie onderzocht is. Indien behoud in situ niet mogelijk is zal een deel van deze locatie onderzocht moeten worden door middel van een opgraving. Het totale oppervlak van het behoudenswaardige deel op deze locatie bedraagt ca. 5100 m². Geadviseerd wordt om dit deel te onderzoeken door middel van een opgraving (bijlage 1, rood gearceerd).

Perceel B

De sporen op bestaan uit (paal)sporen met datering late prehistorie / Romeinse tijd. Een deel van de sporen behoort vermoedelijk tot een bijgebouw. Direct ten noorden en westen van de proefsleuven zijn enkele huisplattegronden en waterputten uit de Romeinse tijd onderzocht.

Om de aangetroffen sporen beter te kunnen duiden zijn op dit perceel meer sleuven aangelegd dan gepland. Hieruit blijkt dat er op het terrein wel sporen aanwezig zijn. Op basis van de positionering en dekking van de sleuven kan worden uitgesloten dat zich op dit perceel nog aanvullende huisplattegronden bevinden. Wel kunnen er in de niet onderzochte delen tussen de proefsleuven nog sporen van bijgebouwen of waterputten schuil gaan. Uitgaande van de dekking van de proefsleuven en het sporenbeeld van de aangrenzende erven (opgraving fase 2), is de kans hierop echter klein. Archol adviseert hier dan ook af te zien van een aanvullende opgraving. Bij de realisatie van de bouwplannen dienen de betrokken partijen echter wel gewezen te worden op de meldingsplicht bij onvoorziene vondsten.

Perceel C

De sporen op het noordelijke perceel bestaan uit perceleringsgreppels die op basis van de vulling in de late middeleeuwen / Nieuwe tijd gedateerd zijn. Er zijn geen andere archeologisch relevante sporen gevonden. De resten op het noordelijke perceel zijn niet behoudenswaardig en dit perceel kan dan ook worden vrijgegeven voor verdere ontwikkeling.

Planning en rapportage

Perceel A is op dit moment nog bedekt met (resten van) betonnen funderingen en betonnen rijplaten. De opgraving kan pas worden uitgevoerd als de betonnen elementen en bestrating verwijderd is. Uit overleg met de opdrachtgever is gebleken dat deze werkzaamheden eind 2019 of begin 2020 worden uitgevoerd. Het archeologisch onderzoek kan aansluitend hieraan worden uitgevoerd en zal in overleg met de opdrachtgever worden ingepland.

Er zal geen apart rapport gemaakt worden van het proefsleuvenonderzoek. De gegevens die bij het proefsleuvenonderzoek verzameld zijn zullen worden meegenomen in het rapport over de opgraving.

Bijlage 1 Voorlopige advieskaart voor de drie onderzochte percelen te Uden-Noord. Het behoudenswaardige (nog op te graven) deel binnen het onderzoeksgebied is aangegeven in rood. De vrij te geven delen zijn weergegeven in groen.

Kaart met adviesgebieden op grond Archol-onderzoek in 2019:

- Groen: vrijgave op grond van inzichten proefsleuven
- Rood: vrijgave op grond van volledig opgraven vindplaats